

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Viléma Šetka a soudců JUDr. Martina Vícha a Mgr. Martiny Andělové ve věci

žalobkyně: **T. H.**, narozená dne „X“
státní příslušnost Vietnamská socialistická republika
v České republice hlášená k pobytu na adrese „X“
zastoupená advokátem Mgr. Vratislavem Polkou
sídlem Vinohradská 1233/22, 120 00 Praha 2 - Vinohrady

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra - Komise pro rozhodování ve věcech pobytu
cizinců**, IČO 00007064
sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4 - Nusle

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. prosince 2021, č. j.
MV - 167471 - 6/SO-2021

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě prostřednictvím svého právního zástupce domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 12. 2021, č. j. MV-167471-6/SO-2021, jímž bylo zamítnuto její odvolání a potvrzeno rozhodnutí Ministerstva vnitra, Odboru azylové a migrační politiky (dále již jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 2. 9. 2021, č. j. OAM – 491 – 25/PP-2021, kterým byla podle § 87e odst. 1 písm. d) zák. č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně Shodu s prvním potvrzuje M. W.

některých zákonů (dále jen „ZoPC“) zamítnuta její žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie na území České republiky, neboť se dopustila obcházení tohoto zákona s cílem získat povolení k přechodnému pobytu na území, když účelově uzavřela manželství a podle § 87e odst. 4 ZoPC jí byla stanovena lhůta k vycestování z území České republiky 35 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí. Současně podala návrh na přiznání odkladného účinku žaloby, o tomto návrhu bylo rozhodnuto usnesením ze dne 16. 2. 2022, č. j. 108 A 3/2022 - 45, kterým byl zamítnut.

Žaloba:

2. Žalobkyně v žalobě uvedla, že žalovaný porušil zásadním způsobem své povinnosti odvolacího orgánu, jeho rozhodnutí odporuje požadavkům obsaženým v § 68 odst. 3 zák. č. 500/2004 Sb., správního řádu a je v rozporu s požadavky na činnost odvolacího orgánu. Žalovaný opomenul zjistit stav věci a vydal své rozhodnutí v rozporu s principem materiální pravdy. Jeho rozhodnutí je nepřezkoumatelné a nepřiměřené a jeho postupem jí bylo znemožněno seznámit se řádně s podklady řízení. Závěry dokazování rozhodně nepodporují závěr žalovaného, že uzavřela své manželství účelově. Připomněla závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 10. 2015, č. j. 7 Azs 226/2012, že společenská realita je pestrá a proto nelze z každé zvláštnosti či jednání, které je vnímáno společností negativně, činit podezřelou skutečnost svědčící o účelovosti jednání jednotlivých aktérů, stejně tak je součástí sociální reality i určitý vývoj společenských vztahů a osobních postojů. Její manželství je standardní, naplněné a plní svou funkci, neboť s manželem žije, vede společnou domácnost a společně s ním hospodaří. V průběhu jejího výslechu a i výslechu jejího manžela vyšlo najevo, že se znají, shodně odpověděli na většinu položených otázek a neshody v odpovědích se týkaly marginálií. Určité nepřesnosti v odpovědích jsou patrně zapříčiněny i tím, že byla při výslechu nervózní a roztržitá. Pokud jde o rozpory ve výpovědích, které se týkají svatby, fotografování a oblečení, jde o to, že jen rozdílně převalili vnímání minulé události do aktuálního sdělení, další rozpory by bylo možno odstranit doplňujícími otázkami a upřesňujícími vyjádřeními, například ty, které byly v ličení večera předcházející výslechu. O účelovém manželství je možné uvažovat až tehdy, když správní orgán prokáže, že výlučným účelem sňatku bylo získání výhodnějšího pobytového oprávnění a že manželé nemají a neměli v plánu vést společný manželský život. Přiměřeným způsobem přitom má být respektována právní zásada „ve prospěch manželství“. Při posuzování účelovosti manželství je nutné prokázat kumulativně úmysl obcházet ZoPC k získání pobytového oprávnění a úmysl nevést společný manželský život. Závěr o účelovosti manželství žalobkyně nebyl prokázán spolehlivě a bez důvodných pochybností, rozhodnutí žalovaného je spíše aktem libovůle, navíc je nepřiměřené, neboť v případě neudělení pobytu hrozí žalobkyni a jejímu manželovi velmi dramatický dopad do jejich rodinného a soukromého života. Žalovaný se nesnažil dosáhnout spravedlivého rozhodnutí, přestože svým postupem velmi razantně zasahuje do harmonického chodu manželství a fakticky ohrožuje existenci jejího vztahu s manželem. Žalobkyni bylo upřeno právo seznámit se se všemi podklady pro vydání rozhodnutí, neboť její zástupce nemohl být přítomen výslechu jejího manžela a obsah výslechu byl uložen toliko na nosiči DVD, který nemohl být na místě přehrán a jehož kopii správní orgán I. stupně odmítl jejímu zástupci okopírovat. Zástupce disponoval pouze flash discem, nikoliv zařízením, na kterém by mohl okopírovat informace z DVD nosiče. Na zástupci ani účastnících řízení nelze požadovat, aby si pořizovali zařízení pro kopírování zastaralých DVD nosičů. Správní orgány obecně se nemohou tímto způsobem zbavit odpovědnosti

Shodu s prvopisem potvrzuje M. W.

seznámit účastníky s důležitým podkladem pro řízení. Napadené rozhodnutí stejně jako řízení, které předcházelo jeho vydání, je zatíženo nezákonností, proto navrhl, aby krajský soud obě napadaná rozhodnutí zrušil a věc žalovanému vrátil k dalšímu řízení.

3. Vyjádření žalovaného k podané žalobě:

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě trval na zákonnosti a správnosti napadeného rozhodnutí a řízení jemu předcházejícího a odmítl námitky žalobkyně jako nedůvodné. V podrobnostech odkázal na obsah napadeného rozhodnutí. Zdůraznil, že v rozhodování podle § 87e odst. 1 písm. e) ZoPC není správním orgánům uložena zákonem povinnost posuzovat přiměřenost dopadů zamítavého rozhodnutí do soukromého a rodinného života účastníků, přesto správní orgán I. stupně posouzení provedl a žalovaný jej shledal dostatečným, byť v případě neudělení povolení k přechodnému pobytu jsou nároky na přezkum přiměřenosti rozhodnutí nižší než u rozhodnutí o zrušení povolení pobytu či o správním vyhoštění, kde dochází k daleko závažnějšímu zásahu do práv jednotlivce. Uzavření účelového manželství odporuje právní úpravě České republiky a není důvodem pro povolení k pobytu. Jestliže správní orgán I. stupně dospěl k závěru, že žalobkyně uzavřela sňatek účelově s cílem získat povolení k pobytu, není nepřiměřeným zásahem do jejího soukromého a rodinného života zamítavé rozhodnutí o povolení k pobytu. Žalobkyně nemá s manželem společné děti a ostatní členové její rodiny žijí ve Vietnamu. Nejsou sice pochybnosti o tom, že žalobkyně je rodinným příslušníkem občana Evropské unie ve smyslu § 15a odst. 1 písm. a) ZoPC, neboť doložila oddací list, manželství však uzavřela s cílem obejít zákon. Správní orgán I. stupně na základě zjištěného stavu učinil zcela logické úvahy, které mají oporu ve správním spise a celé řízení o žádosti probíhalo podle zásad obsažených v § 2 až 8 zák. č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „SŘ“). Žalobkyně neprokázala, jaký důsledek bude mít zamítavé rozhodnutí na další oblasti jejího života, zejména proč s manželem nemohou žít mimo území České republiky a jak dojde k narušení rodinných vazeb, jež má na území České republiky. Součástí spisu jsou úřední záznamy oddělení pobytových agend Ústeckého kraje, protokoly o výsledku žalobkyně a jejího manžela ve věci správního vyhoštění žalobkyně (č. j. KRPU-188800-13/ČJ-2020-040026-CV-SV ze dne 26. 11. 2020), dále výsledky pobytových kontrol a protokoly o výsledcích obou manželů z předmětného řízení o vydání povolení k přechodnému pobytu na území, z nichž se podává, že žalobkyně s manželem nesdílí společnou domácnost a společně s ním ne hospodaří. Pobytová historie žalobkyně na území a rozdílné odpovědi manželů svědčí pro závěr, že žalobkyně a její manžel žijí odděleně. Ze spisového materiálu nevyplývá, že by žalobkyně sdílela s manželem jakoukoli oblast společného života, existuje mezi nimi jazyková bariéra, neboť žalobkyně neumí česky a manžel neovládá vietnamštinu ani žádný jiný cizí jazyk, s žalobkyní se dorozumívá pomocí znaků, a pokud si neporozumí, domýšlí si to a občas jim vypomůže tlumočník. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 6. 2018, č. j. 9 Azs 410/2017 - 96, přitom jazyková bariéra může svědčit velmi nízké či nulové komunikační potřebě, a tedy vyvolávat vážné pochybnosti o existenci skutečného rodinného života mezi manžely. Rozpory ve výpovědích žalobkyně a jejího manžela před správním orgánem I. stupně byly zásadního charakteru. Žalobkyně například uvedla, že má druhý stupeň základní školy, její manžel vypověděl, že žalobkyně vystudovala střední školu bez maturity. Žalobkyně má tři sourozence, její manžel uvedl, že si není jist, zda žalobkyně má sourozence tři nebo čtyři, ale jeden žije v České republice, ostatní ve Vietnamu. Ohledně jejich seznámení žalobkyně uvedla, že na kávu ji manžel pozval začátkem roku 2020, za začátek partnerského vztahu považuje pak měsíc květen 2020, zasnuby manželů však dle jejího tvrzení proběhly v listopadu 2019 na její

narozeniny, kdy od manžela dostala květinu a řetízek. Podle tvrzení manžela se zasnoubili roku 2020 a žalobkyni nedal žádný zasnubní dar. Manžel si nevzpomněl na konkrétní datum svatby a uvedl, že žalobkyně měla barevné červenožluté šaty, on byl oblečen v černý oblek a barevnou košili, nevěděl, zda se na svatbě fotilo, fotografa neplatil. Žalobkyně vypověděla, byla na svatbě oblečena do vietnamského růžového kroje, manžel měl černou košili a černý oblek, manželé pořídili fotografie a společně také hradili fotografa. Žalobkyně uvedla, že s manželem nikdy společně nenakupovala a nezná jeho příjmy, nechodí na procházky ani na výlety, nikdy nebyli v divadle ani v kině, společné přátele v České republice nemají. Den předcházející výsledku vstávali v půl šesté ráno, měli kávu, manžel kouřil, ke snídani měli pečivo. Manžel naproti tomu vypověděl, že v den před konáním výsledku vstával ve čtyři hodiny ráno, vezl lidi na Klínovec, netušil, kdy žalobkyně vstávala, k snídani neměl nic, s manželkou na nákupy jezdili. Žalobkyně s manželem nemá v plánu trávit dovolenou a nepředložila žádné fotografie ze společného života, a to ani v rámci odvolacího řízení. Manžel uvedl, že si žalobkyni vzal, aby ji z území České republiky nevyhostili. Žalovaný vyjádřil přesvědčení, že kdyby žalobkyně s manželem vedla společný manželský život, rozdíly v jejich výpovědích by vznikaly jen v detailech, naproti tomu odpovědi na zásadní a zlomové okamžiky jejich života by nutně musely být shodné či alespoň velmi podobné. Z výsledků manželů jasně vyplývají rozdíly podstatné a je zřejmé, že žalobkyně a její manžel společně ne hospodaří a nežijí spolu. Z výsledků je pak patrné, že se na ně žalobkyně s manželem společně připravovali, neboť na některé otázky, například ohledně popisu jejich bytu, odpověděli shodně a detailně, na některé však zcela rozdílně. Právní řád České republiky nezakotvuje právo či nárok žalobkyně na pobyt na území České republiky, neboť takové právo mají pouze občané České republiky podle čl. 14 odst. 4 Listiny základních práv a svobod. Žalobkyně se svým manželem nemají s ohledem na kvalitu manželského života mezi sebou takový citový vztah, který by mohl mít dopad na rodinný život žalobkyně, přičemž uvedené závěry nejsou v rozporu s čl. 8 Úmluvy o ochraně základních práv a svobod. V rozporu se skutečností je tvrzení žalobkyně, že jí bylo upřeno právo seznámit se se všemi podklady po vydání rozhodnutí a u manžela nebyla při výsledku umožněna přítomnost právního zástupce. Dne 13. 7. 2021 se žalobkyně dostavila na pracoviště správního orgánu I. stupně a seznámila se s podklady pro vydání rozhodnutí. Na místě do protokolu uvedla, že se k podkladům pro vydání rozhodnutí vyjádří písemně do 15 dnů. Součástí protokolu byla také stížnost jejího zástupce, který uvedl, že mu nebylo fakticky umožněno seznámit se s obsahem výsledků žalobkyně a jejího manžela, které byly provedeny videokonferenčně, což považuje za závažné porušení práva na spravedlivý proces. K této stížnosti se správní orgán I. stupně vyjádřil dne 22. 7. 2021 a uvedl, že ve výzvě k seznámení byla žalobkyně dostatečně a srozumitelně poučena o tom, že součástí podkladů bude audiovizuální záznam výsledku na nosiči DVD. Zároveň byla žalobkyně upozorněna, že pokud si přeje seznámit se s jeho obsahem, je třeba si přinést vlastní zařízení, na kterém si jej může přehrát či pořídit kopii, jelikož správní orgán I. stupně dle § 169l odst. 6 ZoPC kopii záznamu nepořizuje a ani žádné technické prostředky k nahlížení do spisu neposkytuje. Žalobkyně o této skutečnosti byla informována s dostatečným časovým předstihem, přesto se dostavila na výslech bez technického prostředku, na kterém by si mohla záznam výsledků na DVD přehrát, případně si pořídit kopii. Poté, co správní orgán I. stupně postoupil spisový materiál žalovanému, dne 16. 11. 2021 žalobkyni vyrozuměl prostřednictvím zástupce o další možnosti nahlédnout do spisového materiálu a seznámit se s obsahem výsledku, který byl správním orgánem I. stupně proveden formou videokonference, zachycené na nosiči DVD. Výzvu k seznámení s obsahem výsledku svědka i výpovědi

žalobkyně zaslal žalobkyni z důvodu odstranění pochybností, zda se tato mohla seznámit se všemi podklady pro rozhodnutí. Na tuto výzvu však žalobkyně nereagovala a s obsahem výsledku se neseznámila. Komise ve výzvě žalobkyni toliko poučila podle § 169l odst. ZoPC ohledně pořízení případné kopie záznamu. Seznámení se se záznamem výsledku však Komisí nebylo ničím podmíněno. Žalobkyně se tedy v průběhu řízení dvakrát mohla seznámit s podklady pro vydání rozhodnutí. Nedůvodná je její námitka, že výsledku jejího manžela nebyl přítomen její zástupce, ze spisu nevyplývá, že by její manžel udělil jejímu zástupci plnou moc pro své zastupování. Navrhl, aby krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

V. Posouzení žaloby Krajským soudem v Ústí nad Labem

4. Napadené rozhodnutí žalovaného soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 větě druhé a třetí a v § 75 odst. 2 větě první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během třicetidenní lhůty od doručení napadeného rozhodnutí ve smyslu § 172 odst. 1 věty první ZoPC. Povinností žalobce je proto tvrdit, že rozhodnutí správního orgánu nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních bodů musí soud přihlédnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s., jež však v dané věci soud nezjistil, a dále, jak je níže rozvedeno, se vázanost žalobními námitkami neuplatnila ve vztahu k utajovaným informacím.
5. Podle § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s., soud zruší napadené rozhodnutí pro vady řízení bez jednání rozsudkem pro podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, mohlo-li mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.
6. Žalobkyně uvádí, že to, že neměla možnost se seznámit se všemi podklady rozhodnutí, neboť její zástupce nemohl být přítomen výsledku jejího manžela a obsah výsledku byl uložen toliko na nosiči DVD, který nemohl být na místě přehrán a jehož kopii správní orgán I. stupně odmítl jejímu zástupci okopírovat. Zástupce disponoval pouze flash discem, nikoliv zařízením, na kterém by mohl okopírovat informace z DVD nosiče. Na zástupci ani účastnících řízení nelze požadovat, aby si pořizovali zařízení pro kopírování zastaralých DVD nosičů.
7. Shora uvedenou námitku neshledává krajský soud důvodnou. Předně se ze spisu nepodává, že by zástupce žalobkyně byl současně i zástupcem jejího manžela ve smyslu § 31, § 33 SŘ a že by tak mohl být z tohoto důvodu účasten na jeho výsledku. Ze spisu současně nevyplývá, že by žalobkyni bylo upřeno právo nahlížet do spisu a pořizovat si z něj opisy (§ 38 odst. 1, 4 AŘ, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 8. 2004, sp. zn. 6 A 143/2001 – 151). Ve výzvě k seznámení byla žalobkyně poučena o tom, že součástí podkladů bude audiovizuální záznam výsledku na nosiči DVD, a že pokud si přeje seznámit se s jeho obsahem, je třeba si přinést vlastní zařízení, na kterém si jej může přehrát či pořídit kopii. Toto poučení i praxe správního orgánu I. stupně koresponduje s § 169l odst. 6 ZoPC, podle kterého o výsledku prováděném za použití videokonferenčního zařízení pořizuje správní orgán zvukový a obrazový záznam; s právem nahlížet do spisu není spojeno právo na to, aby správní orgán pořídil kopii tohoto záznamu. Protokol se neseписuje. Žalobkyně o této skutečnosti byla informována s dostatečným časovým Shodu s prvopisem potvrzuje M. W.

předstihem, a jestliže se přesto k výsledku dostavila bez uvedené techniky, je to nutno přičíst k její tíži. Nelze se ztotožnit s jejím argumentem, že by DVD technika byla dnes již natolik zastaralá, že jsou obtížně dostupná zařízení pro kopírování DVD nosičů. Krajskému soudu je známo to, že na pracovištích státní správy je naopak práce s DVD stále standardem a totéž lze konstatovat i o práci soudů, kde například elektronický spis soudního exekutora je rovněž exekucním a odvolacím soudům předkládán na DVD nosiči. Dále je krajský soud ze své rozhodovací praxe obeznámen s tím, že zástupce žalobkyně zastupuje velmi často klienty v řízeních o povolení pobytu, pracovní se tak často stýká s orgány státní správy a musí vědět i z jiných případů o tom, že správní orgán I. stupně běžně záznamy nahrává na DVD nosiče, z tohoto pohledu tak není nepřiměřeným požadavkem, aby si, pokud hodlá pořizovat kopie DVD, zařízení pro kopírování opatřil, možnost opatřit si je na trhu není vyloučena, dostupné jsou. Pro úplnost krajský soud uvádí, že po postoupení spisového materiálu žalovanému byla žalobkyně dne 16. 11. 2021 vyrozuměna prostřednictvím zástupce o další možnosti nahlédnout do spisového materiálu a seznámit se s obsahem výsledku, který byl správním orgánem I. stupně proveden formou videokonference, zachycené na nosiči DVD, na tuto výzvu však nereagovala a s obsahem výsledku se neseznámila, ač seznámení s obsahem výsledku nebylo ničím podmíněno.

8. Podle § 87b odst. 1 ZoPC, rodinný příslušník občana Evropské unie, který sám není občanem Evropské unie a doprovází občana Evropské unie na území nebo následuje občana Evropské unie, který na území pobývá, je povinen požádat ministerstvo o vydání povolení k přechodnému pobytu, pokud hodlá na území pobývat přechodně po dobu delší než 3 měsíce.
9. Podle § 87e odst. 1 písm. Ministerstvo žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu zamítne, jestliže se žadatel dopustil obcházení tohoto zákona s cílem získat povolení k přechodnému pobytu na území, zejména pokud účelově uzavřel manželství nebo jeho účelově prohlášeným souhlasem bylo určeno otcovství.
10. Zásadní pro danou věc bylo zodpovězení otázky, zda žalobkyně obcházela zákon, aby získala povolení k přechodnému pobytu, tím, že účelově uzavřela manželství.
11. Krajský soud předně zdůrazňuje, že je úkolem správních orgánů, aby v řízení prokázaly účelovost uzavření manželství, přičemž obcházení zákona musí být žadateli o povolení k přechodnému pobytu přičitatelné a současně musí být naplněna subjektivní stránka ve vztahu k jednání obcházejícímu zákon ve formě přímého úmyslu. Takový závěr předpokládá úplné zjištění rozhodujících skutečností a jejich posouzení ve vzájemných souvislostech. Precizním soustředěním skutkového podkladu a vyhodnocením důkazů je třeba vytvořit logický řetězec skutkových okolností nevzbuzující důvodné pochybnosti o skutkovém základu posuzované věci (srov. Rozsudek KS v Ústí nad Labem z 21. 11. 2018, č. j. 15 A 35/2016-49). Podle názoru krajského soudu správní orgán I. stupně v daném případě shromáždil dostatečné množství důkazů k prokázání skutečnosti, že žalobkyně skutečně uzavřela manželství za jediným účelem, totiž získáním povolení k přechodnému pobytu. Správní orgán I. stupně i žalovaný nevycházely toliko z (nutno zdůraznit) precizně vedených a velmi podrobných výsledků žalobkyně a jejího manžela, ale dále i ze správ z opakovaných místních šetření Policie ČR v místě údajného společného pobytu žalobkyně a jejího manžela a i z dalších důkazů.
12. Krajský soud nehodlá polemizovat s názorem žalobkyně, že společenská realita je pestrá a manželské soužití může mít různé podoby. Je rovněž nepochybný význam rodiny jakožto pro stát základní sociální skupiny, ostatně z toho důvodu státem chráněné, neboť

rodinný život je podle čl. 10 odst. 2 Listiny chráněn před zásahy ze strany státu, podle čl. 32 Listiny pak je stát povinen i k aktivní podpoře rodiny, rodičovství a mateřství a k jejich ochraně, stejně jako k zvláštní ochraně dětí a mladistvých. Přes všechny odstředivé trendy současnosti (život tzv. na psí známku, single životní styl) je role rodiny založené manželstvím nezastupitelná zejména pro řádnou výchovu dětí a vzájemnou podporu a pomoc (§ 655 zák. č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku) a manželství je, zvláště nahlíženo prismatem předpisů sociálního zabezpečení (srov. podmínky získání vdovského a sirotčího důchodu podle § 49 a § 52 zák. č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění), ale i soukromého práva (srov. zákonnou posloupnost – skupiny dědiců v § 1633 a násl. zák. č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku) soužitím, které stát favorizuje. Nahlíženo zákonem o pobytu cizinců je však možné spatřovat zájem státu toliko na sloučení takových manželství, která plní shora citovanou charakteristiku manželství, tedy povolení přechodného pobytu na svém území pouze těm manželům (tomu z manželů), kteří skutečně chtějí vést rodinný život, který by obohacoval jednak je samé a dále i celou společnost třeba tím, že ze vztahu vzejdou a budou v něm vychovány děti anebo tím, že stabilní manželský vztah bude pro manžele emocionálním základem, který jim bude poskytovat posilu pro plnění jejich celospolečenských úkolů, například pracovních, v oblasti kulturní (prospěšná činnost v občanských spolcích atd.).

13. V konkrétním případě, vzhledem k věku účastníků, je již nepravděpodobné, že by účastníci vychovávali vlastní děti, do popředí tak vystupuje zejména poskytování vzájemné podpory a pomoci. Touto podporou a pomocí se rozumí například pomoc v oblasti finanční, zdravotní a sociální.
14. Pokud si manželé mají pomáhat a mají si být oporou, musí se dobře poznat. V manželství občana české národnosti a cizince je nepředstavitelné, aby se manžel z České republiky neseznámil s kulturním prostředím, ze kterého jeho manželka – cizinka pochází. Přirozeným prostředkem takového seznámení je jazyk, kterým manžel hovoří. U manžela cizince lze pokládat za samozřejmé, že se bude mít snahu naučit český jazyk na komunikační úrovni a bude se snažit pochopit mechanismy fungování tuzemského společenského a kulturního života, totéž je možné očekávat u manžela z České republiky, neboť mu to usnadní seznámení a kontakt se zbytkem manželčiny rodiny. Je možné i to, že manželé budou spolu komunikovat nějakým cizím jazykem, který oba znají. Předpoklad kvalitní komunikace pro funkčnost manželského vztahu krajský soud považuje za velmi významný. Lze připustit, že manželé z důvodu pracovního vytížení spolu netráví veškerý čas, některý z nich či oba mohou pracovat mimo své bydliště. Přesto však lze předpokládat, že alespoň určitý čas ve svém společném bydlišti tráví a jsou tam tak oba společně k zastižení. Existence společného bydliště je podmíněna společným hospodařením manželů, tedy například tím, že spolu nakupují potraviny a další věci nezbytné pro společné soužití. Neodmyslitelnou součástí rodinného života je společné trávení volného času.
15. Nejvyšší soud kritéria, z nichž lze na účelovost manželství usuzovat, shrnul v rozsudku ze dne 2. 10. 2013, čj. 1 As 58/2013 – 43, podle kterého mohou být přínosným inspiračním zdrojem především jednotlivé faktory plynoucí z čl. 2 rezoluce Rady ze dne 4. 12. 1997 o opatřeních, která je třeba přijmout pro potírání účelových manželství, Úř. věst. C 382, 16. 12. 1997, s. 1 – 3. Za podstatné faktory, které mohou vést k závěru o účelovém manželství, označuje rezoluce například skutečnost, že není udržováno manželské soužití; chybí společné přispívání k odpovědnostem vyplývajícím z manželství; manželé se nikdy před sňatkem neviděli; manželé se neshodnou při uvádění svých osobních údajů,

Shodu s prvopisem potvrzuje M. W.

důležitých osobních informací či informací o průběhu první schůzky; manželé nehovoří společným jazykem; sňatku předcházelo předání finanční částky; některý z manželů v minulosti uzavřel účelový sňatek nebo se dopustil porušení předpisů o pobytu cizinců.

16. Poměřováno shora uvedenými kritérii, manželství žalobkyně a jejího manžela nelze hodnotit jinak než jako účelové, jež nenaplnuje žádnou z funkcí manželství, protože nesplňuje ani jeden znak funkčního manželství.
17. Ve prospěch tvrzení žalobkyně o funkčním manželství by svědčilo pouze to, že se s manželem před uzavřením manželství znala a v minulosti neuzavřela účelový sňatek a za sňatek se současným manželem neplatila (uzavření manželství nepředcházelo předání finanční částky). I přes to jsou však z výsledku žalobkyně a jejího manžela, jakož i dalších důkazů, vyplývá již uvedené, že žalobkyně se svým manželem nežije, nehošpodaří, není schopna se shodnout na základních údajích ze svého osobního a rodinného života a prakticky s manželem není schopna ani plnohodnotně komunikovat.
18. Manželé se spolu jen velmi obtížně, v podstatě pomocí znaků, dorozumívají, platí to od doby, co se poznali a lze jen konstatovat, že se v dorozumívání vůbec nezdokonalili a zjevně ani o to nejeví zájem. Manžel žalobkyně nemá nejmenší snahu pochopit kulturu vlasti žalobkyně, dokonce se ani nenaučil jméno žalobkyně, přistoupil na její návrh, že jí oslovuje „Lenko“, což spíše evokuje obecně známou zvyklost některých občanů České republiky, vnímanou adresáty jako ponižující, oslovovat vietnamské spoluobčany či spolubydlící nikoliv jejich pravým jménem, ale například „Honzíku“ než konvence standardního tuzemského manželského vztahu, kdy manželé se obvykle oslovují i jinak než jménem, není však myslitelné, aby nebyli schopni si zjistit a zapamatovat skutečné manželovo jméno. Širší rodinu žalobkyně manžel nezná, nestýká se s ní a z jeho výpovědi vyplývá, že se nehodlá sblížit ani s ní a ani s přáteli manželky z vietnamské komunity v České republice. Z toho, co uvedl ve své výpovědi, je naopak markantní, že žalobkyně vede svůj vlastní život v této komunitě, tam má své přátele, kteří však současně nejsou manželovými přáteli. Žalobkyně a její manžel nemají vůbec žádné společné zájmy, netráví spolu volný čas. Žalobkyně a její manžel sice zřejmě hradí náklady na bydlení, avšak nenakupují spolu, nehradí náklady na své potřeby. Sousedé z domu, kde je údajné společné bydliště žalobkyně a jejího manžela, je v domě společně nevidají.
19. O tom, že žalobkyně a její manžel nevedou společný život, svědčí celá řada nikoliv nepodstatných rozporů v jejich výpovědích. Krajský soud konstatuje, že od jejich svatby rozhodně neuběhla tak dlouhá doba, aby odpověděl odlišně na otázku, co měla žalobkyně na sobě a zda na svatbě byl fotograf, mezi základní znalosti o nich samých patří jistě to, kolik mají sourozenců a jaké mají vzdělání. Další odlišnosti krajský soud nepovažuje za nutné opakovat, jsou zachyceny ve správním spisu a v rozhodnutích žalovaného i správního orgánu I. stupně jsou citovány, znovu jsou opakovány v tomto rozsudku u vyjádření žalovaného k žalobě. Účelovost manželství podporuje i zcela odlišná výpověď žalobkyně a jejího manžela o tom, jak trávili den předcházející výsledku u správního orgánu I. stupně. Krajský soud se pozastavuje i nad tím, jakým způsobem manžel žalobkyně podal svou výpověď před správním orgánem I. stupně. Pakliže žalobkyně uvádí, že byla při svém výsledku nervózní kvůli nutnosti tlumočení, lze její nervozitu a z toho i snad určitou míru zkreslení jejich odpovědí připustit a pochopit. Jinak je tomu u jejího manžela, kterému nebylo nutno tlumočit. Na výpověď obou je třeba nahlížet (v jejich prospěch) tak, že není výjimečné, že se právě manželé, kteří sňatek uzavřeli účelově, podrobně naučí genezi svého vztahu včetně seznámení, žádosti o ruku a dalších dílčích okolností. Stejně tak si mohou nastudovat i údaje o jednotlivých příslušnících rodiny. Shodu s prvním potvrzuje M. W.

Pokud naopak necítí potřebu předstírat skutečnost, mohou některé okolnosti, v důsledku naznačených subjektivních důrazů, podcenit a opomenout (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 4. 2014, č. j. 3 As 101/2013-34). Krajský soud je přesvědčen o tom, že v daném případě odlišnosti uváděné žalobkyní a jejím manželem neměly jen charakter podcenění či opomenutí, v případě manžela žalobkyně byla z líčení společného života (například nakupování) nebo i podrobností soukromého života (náboženské vyznání žalobkyně) zřetelná nevědomost, jak na uvedené otázky odpovědět. Krajský soud sdílí pochybnosti žalovaného o tom, zda manžel žalobkyně neměl naučeny odpovědi na otázky týkající se vybavení bytu a jeho režie, neboť na ně odpověděl rozhodně a s jistotou, naopak na otázky vzdělání a náboženského vyznání žalobkyně odpovídal váhavě a značně popudlivě. Nelze zcela přehlížet ani to, že mu v době uzavření sňatku bylo zřejmé, že hlavním účelem sňatku je to, aby žalobkyně nebyla vyhoštěna, což samo o sobě svědčí pro závěr, že jeho a žalobkyniným úmyslem nebylo založit sňatkem funkční rodinu..

20. Pro zhodnocení účelovosti manželství je podstatné i to, jak v minulosti žalobkyně pobývala na území České republiky. Od 6. 5. 2005 pobývala na území České republiky na základě povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání, v roce 2016 jí však platnost povolení k dlouhodobému pobytu nebyla prodloužena. Dne 22. 1. 2014 žalobkyně podala žádost o vydání povolení k trvalému pobytu, řízení bylo zastaveno. Dne 11. 8. 2016 žalobkyně podala žádost o dlouhodobé vízum za účelem strpení, jež byla dne 15. 11. 2016 zamítnuta. Dne 4. 1. 2018 podala znovu žádost o vydání povolení k trvalému pobytu, řízení bylo zastaveno. Dne 16. 9. 2019 podala žádost o udělení mezinárodní ochrany, která byla zamítnuta, žalobkyně podala žalobu, kterou Krajský soud v Ústí nad Labem rozsudkem ze dne 7. 9. 2020, sp. zn. 42 Az 9/2019, zamítl. Proti tomuto rozsudku podala žalobkyně stížnost, kterou Nejvyšší správní soud odmítl usnesením ze dne 21. 10. 2020, č. j. 9 Azs 232/2020 – 30, pro nepřijatelnost. Teprve poté uzavřela sňatek s J. H., což ukazuje jednoznačně na účelovost sňatku.
21. Právo na rodinný život nemusí žalobkyně s manželem vykonávat na území České republiky, manžel žalobkyně, byť je zřejmé, že o vietnamské realie nejeví žádný zájem, však připustil, že by byl ochoten s žalobkyní žít i ve Vietnamu.
22. Krajský soud uzavírá, že žalovanému se bez jakékoliv pochybnosti podařilo prokázat, že manželství žalobkyně a jejího manžela je od samého počátku až do současnosti nefunkční a sňatek žalované byl čistě účelový vedený snahou o získání povolení k přechodnému pobytu. Žalovaný nezdůraznil toliko dílčí okolností, ale precizním soustředěním skutkového podkladu a vyhodnocením důkazů se mu podařilo vytvořit logický řetězec skutkových okolností, nevzbuzující důvodné pochybnosti o skutkovém základu posuzované věci (srov. již citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 4. 2014, č. j. 3 As 101/2013-34).
23. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí žalovaného shledávala žalobkyně v nedostatečném posouzení přiměřenosti zásahu rozhodnutí do jejího rodinného a soukromého života. Krajský soud připomíná, že nepřiměřený zásah do rodinného a soukromého života je neurčitým právním pojmem, nikoli správním uvážením (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2015, č. j. 3 Azs 240/2014-37 a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2014, č. j. 5 As 102/2013-34). Krajský soud se touto jeho námitkou zabýval s ohledem na přímo aplikovatelný čl. 8 Evropské úmluvy o lidských právech, podle kterého má každý právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence. Státní orgán nemůže do výkonu tohoto práva zasahovat kromě případů, kdy je to v souladu se zákonem a nezbytné v demokratické společnosti. Shodu s prvopisem potvrzuje M. W.

v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, hospodářského blahobytu země, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných.

24. Krajský soud má za to, že žalovaný pečlivě uvážil veškerá hlediska k posouzení přiměřenosti dopadů svého rozhodnutí jak k žalobkyni, tak i jejím rodinným příslušníkům (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2013, č. j. 8 As 68/2012-47). Žalobkyně pouze v obecné rovině uvádí, že je manželkou občana České republiky, žije s ním ve společné domácnosti a dovozuje, že pokud jí to nebude umožněno, bude to mít následek v podobě velmi vážného a nepřiměřeného zásahu do jejího rodinného a soukromého života. Krajský soud tento názor, ve světle zjištěných skutečností, nesdílí. Žalobkyně má pouto k České republice především v podobě ekonomické. Jiné příbuzné než manžela zde nemá, její děti žijí ve Vietnamu, společné děti manželé nemají. Manžel výslovně vyjádřil ochotu opustit Českou republiku a žít s žalobkyní ve Vietnamu, když by žalobkyně nemohla dále pobývat na území České republiky, byť lze toto jeho prohlášení přijímat s určitým despektem, nutno konstatovat, že je tu možnost, aby manželé rozvíjeli svůj rodinný život ve Vietnamu. Krajský soud však akcentuje především to, že bylo bezpečně zjištěno, že tvrzení žalobkyně neodpovídají realitě, neboť manželství účastníků je vztahem toliko formálním a účelovým, nefunkčním, žalobkyně s manželem žádný rodinný život nevedou, je tak vyloučeno, aby mělo rozhodnutí žalované nějaký dopad do něj.

VI. Závěr

25. Vzhledem k výše uvedenému dospěl soud k závěru, že námitky žalobkyně jsou nedůvodné, proto žalobu dle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
26. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně neměla ve věci úspěch, zcela úspěšný byl tedy, poměřováno výsledky řízení, žalovaný, který se však nákladů řízení vzdal, krajský soud proto rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem

Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 11. dubna 2022

JUDr. Vilém Šetek v. r.
předseda senátu